Cool Kids i Ikast-Brande Kommune

Økonomiske konsekvenser af indsatsen beregnet med SØM

Version 2.2 af SØM udgivet 25. juni 2020.

Notat 25. 14. december 2020

Udarbejdet af: Ikast-Brande Kommune, SØM-projektgruppe

Indholdsfortegnelse

1 Introduktion 3

2 Sammenfatning 3

3 Forudsætninger og antagelser 4

3.1 Målgruppe 4

3.2 Omkostninger 5

3.3 Effekt- og succesmål 5

3.4 Succesrate 5

3.5 Konsekvenser og priser 6

4 Resultater 7

4.1 Nettoresultat 7

4.2 Resultat fordelt på år 8

4.3 Omkostninger og økonomiske konsekvenser fordelt på hovedområder 10

5 Følsomhedsanalyse 12

5.1 Ændring i succesraten 12

5.2 Ændret ydelsesbillede 12

6 Bilag 14

6.1 Ordforklaring 14

6.2 Detaljerede resultater og oversigt over alle konsekvenser 16

1 Introduktion

Dette notat præsenterer beregningsgrundlag og resultater for en økonomiske analyse af Cool Kids i Ikast-Brande Kommune. Cool Kids gennemføres aktuelt som en del af et tidsbegrænset projekt, og det er erfaringerne fra dette, som analysen bygger på. Der er tale om en scenarieberegning, hvilket betyder, at analysen til en vis udstrækning baserer sig på antagelser og hypoteser. Vores estimater baserer sig ikke på en effektevaluering af indsatsen i Ikast-Brande Kommune. Det betyder konkret, at estimaterne ikke baserer sig på kausale sammenhænge om, hvordan børnene, der deltager i Cool Kids rent faktisk udvikler sig som følge af indsatsen. I stedet bygger analysen på en faglige vurdering af de effekter, som indsatsen ifølge de lokale fagpersoner erfaringsmæssigt og forventeligt har for de deltagende børn og familier.

I denne økonomiske analyse af behandlingsprogrammet Cool Kids er anvendt Socialstyrelsens Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM). Mere viden om SØM kan findes på Socialstyrelsens hjemmeside.

2 Sammenfatning

Cool Kids er et behandlingsprogram for børn med angst i alderen 6-12 år, hvor barnets forældre også deltager i behandlingen. Formålet med Cool Kids er at reducere barnets angst og ruste forældre og børn til at håndtere angsten. Metoden bygger på kognitiv adfærdsterapi, hvor børn og forældre får redskaber til at tackle de områder af hverdagen, som angsten spænder ben for.

I denne økonomiske analyse af behandlingsprogrammet Cool Kids er anvendt Socialstyrelsens Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM). Der er gennemført en scenarieberegning, hvor Cool Kids etableres i Ikast-Brande Kommune. Indsatsen løber 5 år, hvor der gennemføres gruppeforløb for i alt 55 børn og deres familier.

Eksempelberegningen på indsatsen Cool Kids viser et positivt økonomisk nettoresultat for det offentlige på ca. 1.200.000 kr. svarende til ca. 22.000 kr. pr. deltager over et 10-års sigte. Det betyder, at det budgetøkonomiske resultat for det offentlige (kommune, stat og region) opvejer de omkostninger, der er forbundet med at tilbyde indsatsen. For Ikast-Brande Kommune er det forventede nettoresultat ca. 660.000 kr. samlet set, hvilket svarer til ca. 12.000 kr. per deltager.

Det samlede nettoresultat er dog væsentligt lavere end de 4,4 mio. kr. svarende til 81.000 kr. pr. deltager på ni års sigt, som Socialstyrelsen tidligere nåede frem til i en eksempelberegning på en kommunal Cool Kids indsats til et tilsvarende antal børn[1]. Forskellen bunder hovedsageligt i, at Ikast-Brande har vurderet målgruppens forbrug af sociale foranstaltninger og specialskoler lavere end Socialstyrelsen, samt at vi, modsat Socialstyrelsen, ikke indregner positive effekter af deltagernes forventede fremtidig beskæftigelse. Til forskel fra Socialstyrelsens eksempelberegning er der i nærværende analyse dog også taget højde for de positive effekter på udgifterne til tabt arbejdsfortjeneste til forældrene, når de i mindre grad har behov for at blive hjemme sammen med barnet.

Trods forskelle i forhold til Socialstyrelsens eksempelberegninger viser nærværende analyse dog fortsat, at både kommune, stat og region opnår et positivt nettoresultat ved indsatsen. Det største nettoresultat tilfalder kommunen skarpt efterfulgt af regionen. Det skyldes primært færre udgifter til sociale foranstaltninger til børn og unge under 18 år samt til sundhedsydelser.

Beregningen bygger på en forudsætning om en succesrate på 26 pct. Der er dog usikkerhed omkring valget af succesrate og sammenhængen mellem målgruppen for Cool Kids i Ikast-Brande og den valgte SØM-målgruppe (se mere herom i afsnit 3). Det er derfor muligt, at SØM overvurderer de økonomiske konsekvenser og man skal som beslutningstager derfor overveje, hvor lav en succesrate og dermed hvor lavt et nettoresultat, man vil acceptere. Følsomhedsanalyserne viser dog, at succesrater helt ned til 12% fortsat vil give et positivt nettoresultat for alle involverede aktører. En anden måde, hvorpå man kan forsøge at tage højde for de usikkerheder, der er omkring den lokale målgruppe for Cool Kids, er ved at undersøge, hvor meget 'bedre' denne må være i forhold til den i beregningen anvendte SØM-målgruppe, hvis indsatsen stadig skal give et positivt nettoresultat. Følsomhedsanalysen viser, at hvis målgruppens forbrug af sundhedsydelser og sociale foranstaltninger er ca. 40% lavere end SØM-målgruppens, vil den samlede nettogevinst blive halveret, og det positive nettoresultat vil helt forsvinde, hvis forbruget af disse ydelser er 80% lavere. Dette vurderes dog umiddelbart ikke at være et realistisk scenarie, men det kan med fordel undersøges nærmere inden der træffes

[1] Link til Socialstyrelsens hjemmeside og en eksempelberegning på en kommunal Cool Kids indsats

beslutning om igangsættelse af indsatsen. Det gælder særligt, da et ændret ydelsesbillede vil få nettogevinsten til at forsvinde for den kommunale aktør først.

3 Forudsætninger og antagelser

Cool Kids er et behandlingsprogram for børn med angst i alderen 6-12 år, hvor barnets forældre også deltager i behandlingen. Formålet med Cool Kids er at reducere barnets angst og ruste forældre og børn til at håndtere angsten. Metoden bygger på kognitiv adfærdsterapi, hvor børn og forældre får redskaber til at tackle de områder af hverdagen, som angsten spænder ben for. Behandlingsforløbet gennemføres af en certificeret psykolog.

Nærværende analyse er udarbejdet på baggrund af Ikast-Brande Kommunes erfaringer med indsatsen. Cool Kids har således ad flere omgange kørt på projektbasis med ekstern finansiering og gør det fortsat.

Analysen bygger på en række forudsætninger. Et udsnit af disse fremgår af tabel 1. Forudsætningerne vedrørende målgruppen, omkostninger, effekter og konsekvenser uddybes i de følgende underafsnit. Usikkerheder vedrørende de enkelte estimater gennemgås desuden med henblik på at afdække deres betydning for analysens resultater.

Tabel 1: Forudsætninger

Antal deltagere	55
Succesrate	26%
Antal deltagere, der gennemfører med succes	14
Diskonteringsrente	4%
Beregningerne er foretaget i SØM version nr.	2.2
Tidshorisonten for analysen	2020-2030

3.1 Målgruppe

Målgruppen for Cool Kids er børn og unge, der har angst som deres primære udfordring (med eller uden diagnose) samt deres forældre.

I SØM findes en målgruppe, der minder om målgruppen for Cool Kids. Målgruppen er 'Børn og unge med angst, depression eller anden affektiv lidelse: 6-13 år'. Denne er anvendt som udgangspunkt og inspirationskilde i forhold til at vurdere, hvilke konsekvenser, der skal medtages i analysen, samt størrelsen på de enkelte konsekvensestimater. Da der ikke er fuldstændig overensstemmelse mellem Cool Kids målgruppen og SØM-målgruppen, er det dog nødvendigt aktivt at forholde sig til hvert enkelt estimat.

Den lokale målgruppe for Cool Kids og SØM-målgruppen 'Børn og unge med angst, depression eller anden affektiv lidelse: 6-13 år' er i tabel 2 sammenlignet på en række udvalgte parametre. På de tre første er der ikke forskel mellem grupperne, mens der modsat er det på de sidste fem parametre. Pointerne fra tabellen uddybes herunder. Tallene for den lokale målgruppe baserer sig på viden hos lokale fagpersoner.

'Andelen af den lokale målgruppe, der modtager specialundervisning er mindre end i den anvendte SØM-målgruppe. I forhold til SØM´s målgruppe er der ingen børn i målgruppen, der modtager specialundervisning på specialskoler eller -klasser, og der er ingen i målgruppen, der er anbragt på institution, og sandsynligheden for at der vil være nogen anbragt i familiepleje er minimal. Dette medfører, at en række af de konsekvenser, der som standard medtages for den valgte SØM-målgruppe, er udeladt i nærværende analyse.

Andelen, hvor forældrene har lignende symptomer er modsat større for den lokale målgruppe (fremgår ikke af tabellen), dette vurderes dog ikke at have betydning for de anvendte konsekvensestimater.

Foruden forholdene i tabellen skal det bemærkes, at målgruppen har angst som den primære problemstilling, og at en række af de affektive lidelser (eks. autisme), der indgår i SØM-målgruppen, er et eksklusionskriterium ift. deltagelse i Cool Kids.

Samlet set er målgruppen for Cool Kids i Ikast-Brande Kommune *lettere* end SØM-målgruppen 'Børn og unge med angst, depression eller anden affektiv lidelse: 6-13 år'. Konklusionen på sammenligningen er dog, at det er muligt at bruge SØM-målgruppen som udgangspunkt for analysen, hvis en række konsekvenser udelades. Se mere herom i afsnit 3.5.

Tabel 2: Sammenligning af målgruppen for Cool Kids og SØM-målgruppen på udvalgte parametre

	Cool Kids i Ikast-Brande Kommune	SØM-målgruppen 'Børn og unge med angst, depression eller anden affektiv lidelse: 6-13 år'
Andel drenge	-	52 %
Gennemsnitsalder	-	11
Andel ikke-vestlig oprindelse	-	4 %
Andel i specialundervisning inkluderet i almenklasse	15 %	28 %
Andel i specialundervisning i specialklasse	0 %	7 %
Andel på specialskole	0 %	6 %
Andel, der er anbragt i plejefamilie	0 %	1 %
Andel, der er anbragt på institution	0 %	2 %

3.2 Omkostninger

Indsatsen koster samlet set 500.783 kr. Beregningen baserer sig på de konkrete afprøvninger af indsatsen i Ikast-Brande Kommune. Omkostningsniveauet er under forudsætning af, at indsatsen er i drift i 5 år, og at 55 børn modtager indsatsen i perioden. Det svarer til omkostninger per deltagende barn på 9.105 kr.

Den største del af omkostningerne udgør omkostninger forbundet med drift af indsatsen, herunder omkostninger til administration, vurdering og forsamtale, forberedelse samt afholdelse af Cool Kids-sessionerne. Herudover er der udgifter til uddannelse og certificering indledningsvist, og når nye instruktører kommer til.

3.3 Effekt- og succesmål

Målet med indsatsen er, at barnet og familien lærer at håndtere barnets angst, og at den reduceres. Dette kaldes for indsatsens "effektmål". Effektmålet er det mål, der bruges til at afgøre, om deltageren har opnået et succesfuldt resultat med indsatsen. For at kunne bruges til at beregne konsekvenser i SØM, skal effektmålet oversættes til et SØM-succesmål.

SØM-succesmålet er det mål, der opdeler SØM-målgruppen i en succesgruppe og en gruppe af øvrige, og hvis forbrug af ydelser og lignende, man følger over tid for at beregne konsekvenserne. Succesgruppen er defineret som de borgere, der har opnået SØM-succesmålet. Valget af effektmål og succesmål er centralt, da der kun medregnes konsekvenser for de deltagere, der har opnået succesmålet. SØM-succesmålet er for målgruppen 'Børn og unge med angst, depression eller anden affektiv lidelse: 6-13 år' angivet til at være "begrænset kontakt med psykiatrien året efter"

Succesmålet stemmer kun indirekte overens med det effektmål, der er angivet for Cool Kids, nemlig at barnet og familien bliver i stand til at håndtere angsten, så den ikke er så indgribende i barnets hverdag. Desuden er det langt fra alle børn i Cool Kids' målgruppe, der har kontakt med psykiatrien. Da der kun er delvist overlap mellem Cool Kids' målgruppe og effektmål og SØMs målgruppe og succesmål, har der været særlig fokus på at tilpasse konsekvensestimaterne fra vidensdatabasen til den lokale målgruppe, da der ellers ville være tale om en overestimering af effekterne. Se afsnit 3.5.

3.4 Succesrate

Succesraten angiver videre, hvor stor en andel af indsatsens deltagerne, der opnår effektmålet. I SØM's vidensdatabase er der studier af effekten af Cool Kids indsatsen. Disse viser en gennemsnitlig effektstørrelse på 0,79 og et spænd på -0,97 - 2,75. I denne beregning er der antaget en succesrate på 26%, svarende til en standardiseret effektstørrelse på 0,62. Den angivne effektstørrelse "oversættes" til, at 26% opnår målet med indsatsen (succesraten). Succesraten er valgt på baggrund af de nævnte effektstudier. Der er i særlig grad lagt vægt på et studie fra CEBU (tidligere angstklinikken), hvor succesraten var 70 pct. Når den forventede succesrate er reduceret væsentligt i forhold til det pågældende studie, skyldes det forskellen på rammerne, når Cool Kids gennemføres som en selvstændig kommunal indsats, sammenlignet med når det er en indsats, der er eksternt finansieret og forskningsunderstøttet, og dermed foregår i et mere klinisk miljø med flere medhjælpere omkring indsatsen. Der er dog usikkerhed omkring valget af

succesrate. For at undersøge, hvordan forskellige succesrater påvirker resultatet af SØM-beregningen, foretages en følsomhedsanalyse for ændringer i succesraten. Se afsnit 5.

3.5 Konsekvenser og priser

I dette afsnit gennemgås de konsekvenser og priser, der er medtaget i analysen. Udvælgelsen af konsekvenser er afgørende, da det har stor betydning for det samlede nettoresultat.

I nedenstående tabel fremgår de konsekvenser, der er medtaget i beregningen. Der har i forbindelse med udvælgelsen af konsekvenser været stor opmærksomhed på, at det ikke er alle de konsekvenser og konsekvensestimater, der findes for den valgte SØM-målgruppe, som skulle medtages i beregningen. Det skyldes særligt, at målgruppen for Cool Kids og målgruppen "Børn og unge med angst, depression eller anden affektiv lidelse" i SØM kun delvist overlapper med målgruppen for nærværende lokale indsats, idet deltagerne i Cool Kids ikke nødvendigvis har en diagnose eller er i kontakt med det psykiatriske system, som det er tilfældet for den SØM-målgruppe, som eksempelberegningen tager udgangspunkt i. Desuden er SØM-målgruppen for bred. Da depression og specifikke affektive lidelser (eks. autisme) er et eksklusionskriterium i forhold til deltagelse i Cool Kids.

I udarbejdelsen af analysen har der desuden været fokus på hele tiden at spørge, om en given konsekvens rent faktisk kan læses på bundlinjen. Dette er særligt relevant for ydelser på de områder, hvor der anvendes rammebudgettering. Dette er i nærværende analyse eksempelvis relevant for konsekvenserne vedrørende 'Grundskole'. Med det relativt lille antal børn og unge, der modtager indsatsen, og deres spredning på skoler og klassetrin, vil et øget *forbrug* af grundskole ikke betyde en øget tildeling til skolerne. Inklusionen af dette konsekvensestimat i analysen ville derfor isoleret set medføre en underestimering af de positive økonomiske effekter ved indsatsen.

Foruden de udvalgte estimater fra SØM er der tilføjet én brugerdefinerede ydelse. Det drejer sig om tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der skal blive hjemme for at passe et barn, der pga. angsten helt eller delvist ikke kommer i skolen. Erfaringsmæssigt er dette aktuelt for ca. 10 procent af målgruppen. Udgifterne hertil er erfaringsmæssigt ca. 3.000 kr. pr. uge for hvert tilfælde, hvor en forældre skal kompenseres for en halv dags manglende arbejde. Udgiften fordeles ligeligt mellem stat og kommune.

Tabel 3: Oversigt over konsekvenser medtaget i analysen (fuld oversigt i bilaget)

Hovedgrupper	SØM's estimater benyttet	Egne konsekvenser angivet	Egne priser angivet
Sundhedsydelser	x		
Sociale foranstaltninger til børn og unge under 18	x		
Brugerdefinerede ydelser		x	

Beregningen er baseret på priserne i SØM's vidensdatabase, som er generelle og gennemsnitlige priser for, hvad forskellige ydelser og aktiviteter koster for det offentlige.

4 Resultater

I dette afsnit præsenteres det samlede forventede budgetøkonomiske nettoresultat af Cool Kids, samt resultatet fordelt over år, hovedområder og aktører. SØM-beregningen er, som det fremgår, ovenfor baseret på et scenarie, hvor Cool Kids tilbydes til i alt 55 børn over fem år. Succesraten er med inspiration fra vidensdatabasen sat til 26 pct.

4.1 Nettoresultat

I de følgende figurer og tabel ses den samlede gevinst ved indsatsen over hele den valgte tidsperiode. Derudover fremgår gevinsterne ved indsatsen pr. deltager. I tabel 4 kan gevinsten ses fordelt på aktørerne.
Et negativt tal i resultaterne indikerer, at indsatsen samlet set koster det offentlige penge, mens et positivt tal angiver, at besparelsen på de offentlige kasser som følge af indsatsen opvejer prisen ved at gennemføre indsatsen.

Det samlede nettoresultat forbundet med Cool Kids, ved drift i fem år, udgør ca. 1,2 mio. kr., svarende til ca. 22.000 kr. pr. deltager på ti års sigt. Resultatet indikerer, at der er et økonomisk potentiale i at tilbyde Cool Kids til målgruppen, og der kan således argumenteres for, at Cool Kids behandlingen kan betragtes som en god investering. Nettogevinsten fordeler sig på hhv. ca. 660.000 kr. til kommunen, ca. 375.000 til region og ca. 175.000 kr. til staten.

Figur 1a: Nettoresultat for perioden 2020-2030, nutidsværdi 2020, kr.

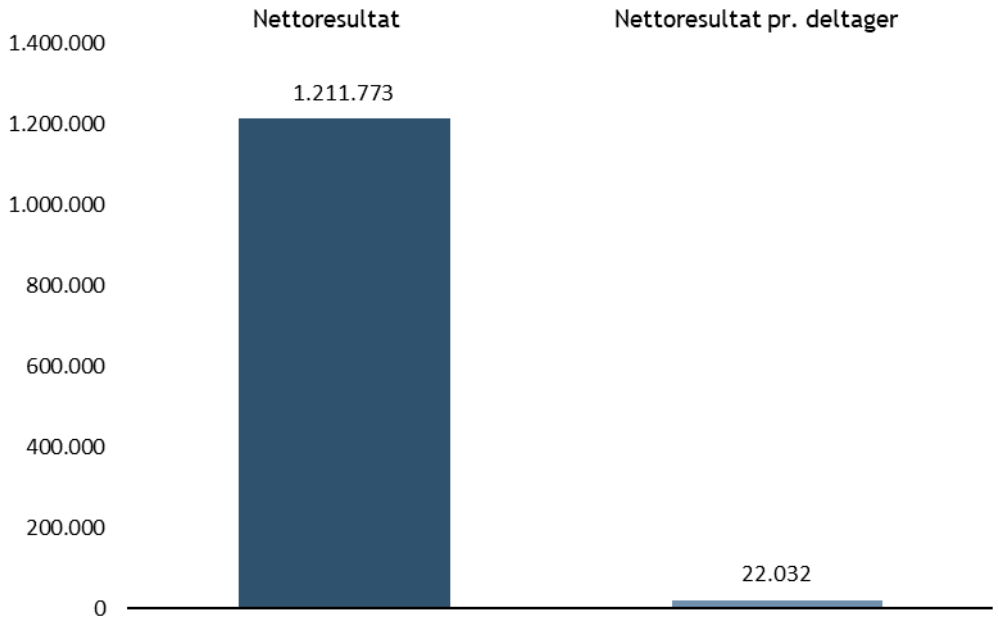

Figur 1b: Nettoresultat for perioden 2020-2030 fordelt på aktører, nutidsværdi 2020, kr. 2020-priser, Alle aktører

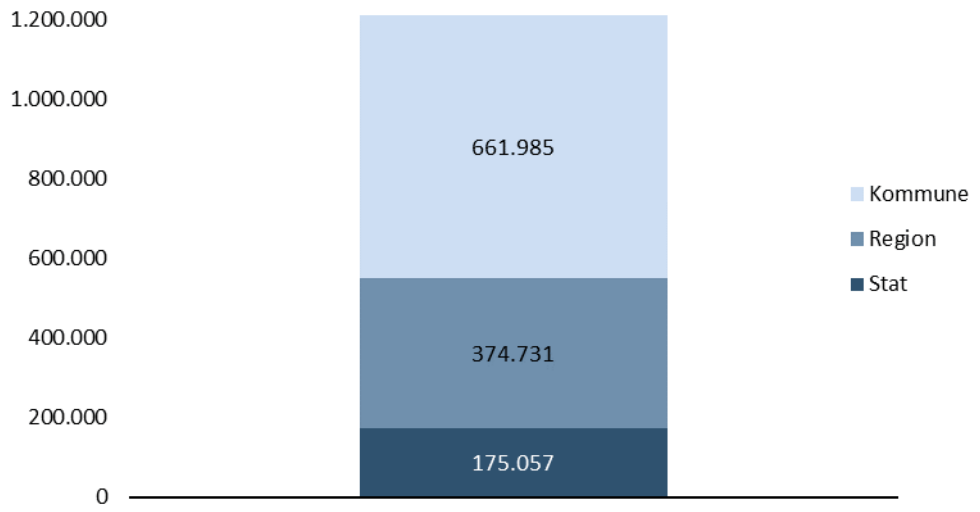

Tabel 4: Nettoresultat for perioden 2020-2030, nutidsværdi 2020, kr. 2020-priser, Alle aktører

	Nettoresultat	Nettoresultat pr. deltager
I alt	**1.211.773**	**22.032**
Kommune	661.985	12.036
Region	374.731	6.813
Stat	175.057	3.183

4.2 Resultat fordelt på år

Figur 2 viser den årlige og den summerede nettogevinst over hele analysens tidshorisont. Figuren viser dermed, hvor store omkostninger eller besparelser, der er i hvert år. Man kan samtidig se, om (og givet fald hvornår) der er "break even", dvs. at omkostninger og besparelserne udligner hinanden.

Indsatsen har allerede fra andet år et samlet positivt nettoresultat og det samlede (summerede) nettoresultatstiger år for år.

Her er det dog værd at huske på, at resultaterne kan være overestimerede, fordi der ikke er fuldstændig overensstemmelse mellem Cool Kids' målgruppe og succesmål og SØMs målgruppe og succesmål for "Børn og unge med angst, depression eller anden affektiv lidelse". Resultaterne skal derfor læses med varsomhed, særligt hvis analysen anvendes som beslutningsgrundlag i forbindelse med en beslutning om en eventuel investering i indsatsen. Man bør således ikke på baggrund af analysen investere i indsatsen, hvis man ikke kan leve med et nettoresultat, der er lavere end det forventede. De i afsnit 5 omtalte følsomhedsanalyser siger mere om, hvad usikkerheder kan betyde for det forventede samlede nettoresultat.

Figur 2: Nettoresultat pr. år, nutidsværdi 2020, kr. Periode: 2020-2030, 2020-priser, Alle aktører

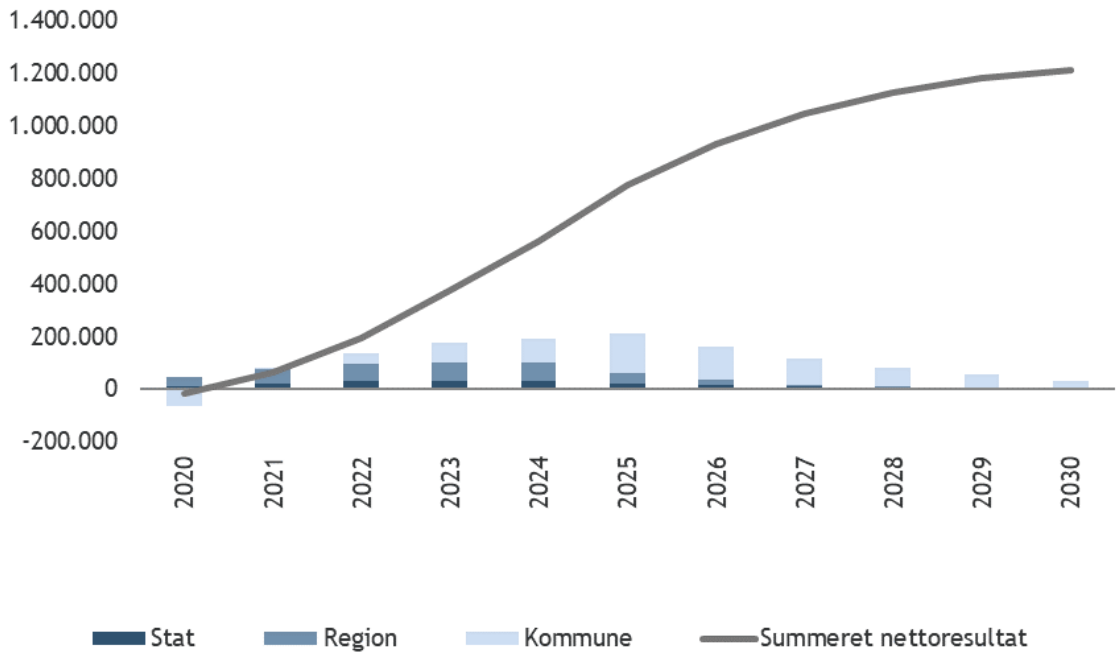

Tabel 5: Nettoresultat pr. år, nutidsværdi 2020, kr., summeret. Periode: 2020-2030, 2020-priser, Alle aktører

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
I alt	-19.509	61.352	195.631	372.487	561.561	773.915	932.989	1.047.974	1.126.604	1.179.551	1.211.773
Kommune	67.109	63.409	-26.861	50.955	140.275	291.850	416.659	516.798	585.317	632.260	661.985
Region	36.081	90.928	160.427	229.819	299.415	339.180	360.851	367.912	372.592	374.731	374.731
Stat	11.519	33.832	62.066	91.713	121.871	142.885	155.479	163.264	168.695	172.560	175.057

Det ses af tabel 5, at der for kommunen er et nettoresultat på ca. 660.000. kr. forbundet med indsatsen på ti års sigt. Kommunens samlede omkostninger til Cool Kids bliver derfor i høj grad opvejet af de samlede økonomiske konsekvenser, der tilfalder kommunen. Derudover tilfalder ca. 175.000 kr. af de samlede økonomiske konsekvenser staten, mens ca. 375.000 kr. tilfalder regionen. Det positive nettoresultat for kommunen forventes at indtræde efter 4 år, hvor der i 2023 er et forventet nettooverskud på 50.955 kr.

Da alle omkostninger ved indsatsen påhviler kommunen, skal det bemærkes at det alene er den kommunale nettogevinst, som helt kan forsvinde, hvis de anførte usikkerhed medfører et faktisk resultat, der afviger væsentligt fra det beregnede. Kommunen bærer således hele risikoen ved indsatsen. Nettoresultatet for stat og region vil dog også kunne blive påvirket negativt af eventuelle afvigelser.

4.3 Omkostninger og økonomiske konsekvenser fordelt på hovedområder

Figur 3 viser de årlige nettogevinster fordelt på hovedområder og hele analysens tidshorisont. I tabel 6 ses den samlede nettogevinst fordelt på hovedområderne. Figuren og tabellen viser dermed, hvordan de årlige og de samlede nettogevinster fordeler sig på hovedområderne. Her kan man se, på hvilke områder der kan forventes henholdsvis omkostninger og besparelser samt størrelsen af disse.

Det fremgår, at den største økonomiske gevinst ved et succesfuldt Cool Kids forløb forbundet med de økonomiske konsekvenser på sociale foranstaltninger til børn og unge under 18, men også i forhold til sundhedsydelser og mindre grad tabt arbejdsfortjeneste ses et økonomisk potentiale.

Det skal bemærkes, at for den kommunale aktørs vedkommende falder hovedparten af både omkostninger og gevinster inden for det samme overordnede forvaltningsområde, 0-18 år. I et længere tidsperspektiv må der dog forventes at være positive konsekvenser på andre områder også. Det drejer sig særligt om, at flere unge kommer i uddannelse og beskæftigelse, hvilket vil betyde færre udgifter til overførelsesindkomster og beskæftigelsesindsatser samt flere skatteindtægter. Da børnene, der modtager indsatsen, gennemsnitligt er 11 år, er tidsperspektivet dog så langt, at det vurderes at være for usikkert at estimerer de økonomiske effekter heraf.

Figur 3: Omkostninger og økonomiske konsekvenser pr. år, fordelt på hovedområder, nutidsværdi 2020, kr.

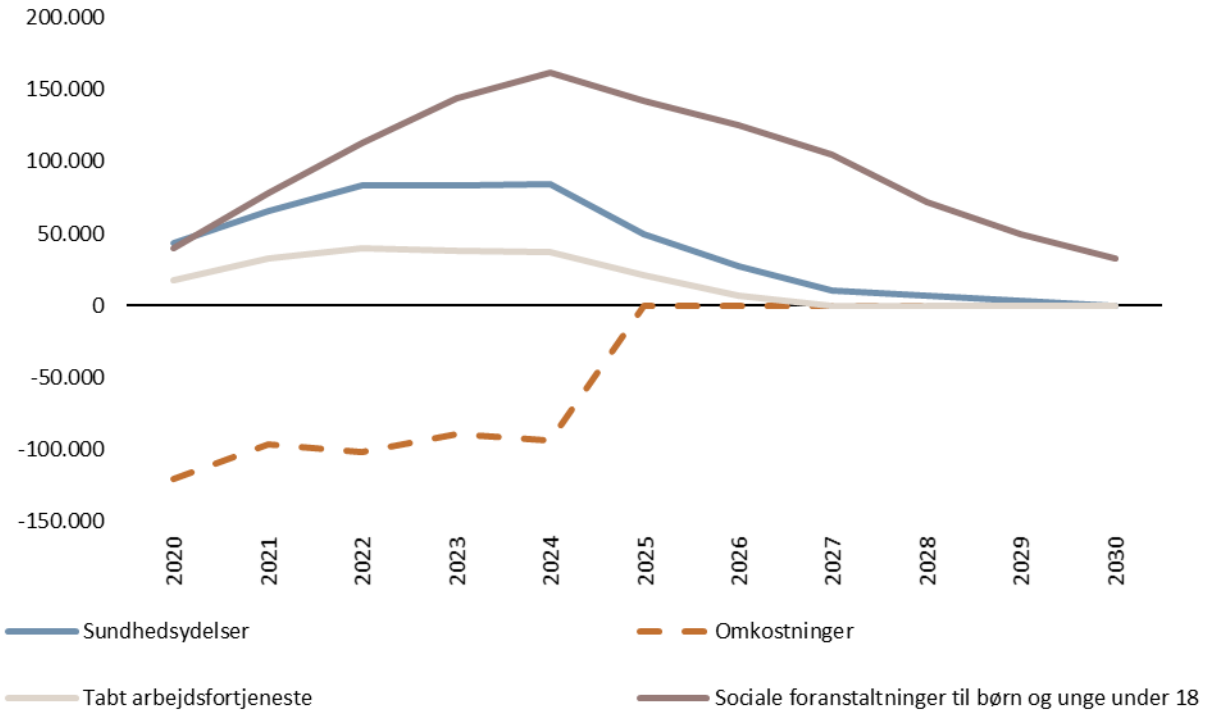

Tabel 6: Nettoresultat fordelt på hovedområder, nutidsværdi 2020, kr. Periode: 2020-2030, 2020-priser, Alle aktører

Område	Nutidsværdi i alt, kr.
I alt	**1.211.773**
Sundhedsydelser	457.515
Sociale foranstaltninger til børn og unge under 18	1.062.471
Omkostninger	-500.783
Brugerdefinerede ydelser (tabt arbejdsfortjeneste)	192.570

5 Følsomhedsanalyse

Der er flere usikkerheder forbundet med en beregning af et forventet økonomisk nettoresultat ved sociale indsatser. I nærværende beregning er der usikkerhed omkring, hvor sammenlignelige målgrupperne og effektmålene er. Det er usikkert, hvordan disse forskelle påvirker SØM-beregningens resultater. Derfor foretages følsomhedsanalyser for det samlede forventede nettoresultat af Cool Kids ved ændringer i succesraten og ydelsesbilledet hos deltagerne.

5.1 Ændring i succesraten

Succesraten er udtryk for, hvor mange deltager, der opnår effektmålet som følge af indsatsen. Der er som beskrevet i afsnit 3.3. en vis usikkerhed forbundet med fastsættelsen af denne. Nettoresultatet ved en succesrate fra 12 til 30 procent er derfor beregnet og fremgår af nedenstående figur. Figuren viser, at der med de i analysen anvendte antagelser vil være en positiv nettogevinst for alle aktører, så længe succesrater ikke falder under 12%. Der er på den baggrund plads til, at succesraten bliver væsentligt lavere end de forventede 26%. Det vurderes desuden at være meget realistisk, at den nedre grænse på 12 % som minimum opnås, hvorfor indsatsen uanset usikkerheden omkring succesraten forventes at give et positivt nettoresultat.

Figur 4: Nettoresultat for perioden 2020-2030 ved forskellige succesrater fordelt på aktører, nutidsværdi 2020, kr.

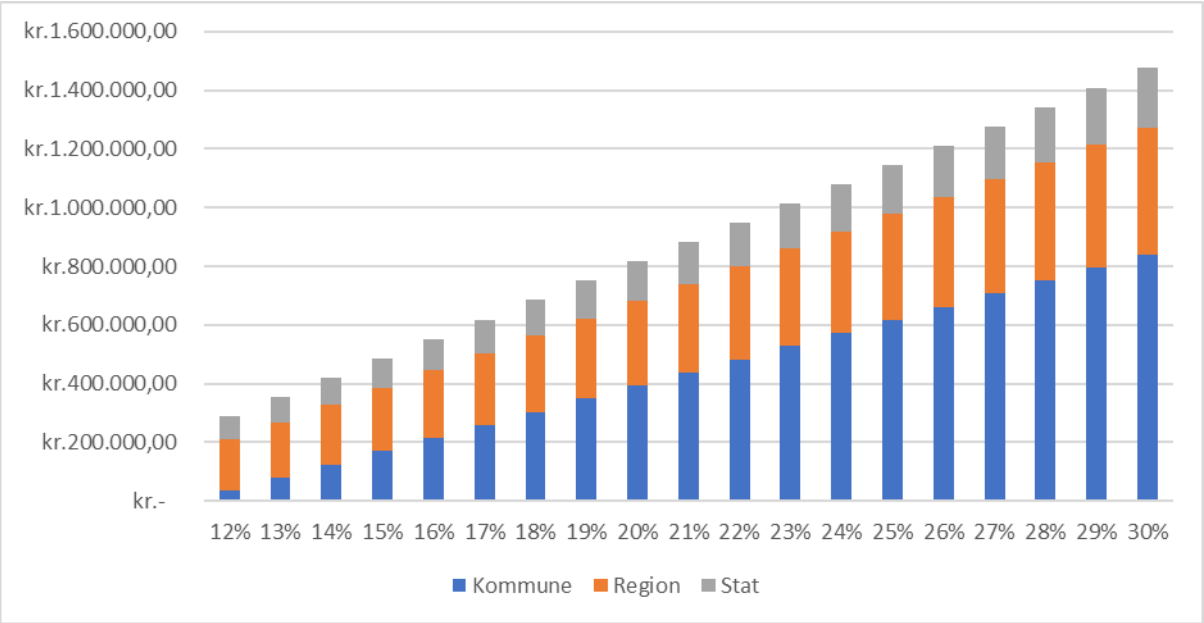

5.2 Ændret ydelsesbillede

Som anført indledningsvist er målgruppen for Cool Kids indsatsen i Ikast-Brande Kommune 'lettere' end den anvendte SØM-målgruppe. Anbringelser, specialundervisning og psykiatrisk sygehuskontakt er således mindre hyppig hos den lokale målgruppe end SØM-målgruppen. Anbringelser og specialundervisning er der derfor set helt bort fra i analysen, men den 'lettere' målgruppe har også betydning herudover. Konkret vurderes det, at de anvendte konsekvensestimaterne vedrørende sundhedsydelser kan være for høje. Dette samme må forventes at gøre sig gældende for estimaterne vedrørende 'Sociale foranstaltninger til børn og unge under 18'.

I nedenstående figur er de mulige konsekvenser af dette søgt belyst ved at vise effekten på det samlede nettoresultat, når de positive gevinster vedrørende forbruget af sundhedsydelser og sociale foranstaltninger reduceres. Af figuren fremgår det samlede nettoresultat, når forbruget af de pågældende ydelser reduceres med 10-80 procent.

Figuren viser, at det har stor betydning for nettoresultatet, hvis målgruppens initiale forbrug af disse ydelser og det forbrug som målgruppen vil have haft i en kontrafaktisk situation, afviger væsentligt fra SØM-målgruppens. Er målgruppens forbrug 40% lavere, vil den samlede nettogevinst blive halveret. Svarer den lokale målgruppes forbrug af sundhedsydelser og sociale foranstaltninger til mindre end 20%af forbruget hos den anvendte SØM-målgruppe, vil indsatsens ikke længere give et positivt nettoresultat. For den kommunale aktør isoleret set vil nettogevinsten

forsvinde endnu hurtigere. Fastlæggelsen af det præcise knækpunkt for den kommunale aktør kræver dog yderligere beregninger.

Det vurderes dog umiddelbart ikke at være et realistisk scenarie, at den lokale målgruppes forbrug af sundhedsydelser og sociale foranstaltninger er så langt under forbruget hos den anvendte SØM-målgruppe. Men det kan med fordel undersøges nærmere inden der træffes beslutning om igangsættelse af indsatsen. Det gælder særligt, da et ændret ydelsesbillede vil få nettogevinsten til at forsvinde for den kommunale aktør først.

Figur 5: Nettoresultat for perioden 2020-2030 ved et lavere forbrug af sundhedsydelser og sociale foranstaltninger, nutidsværdi 2020, kr.

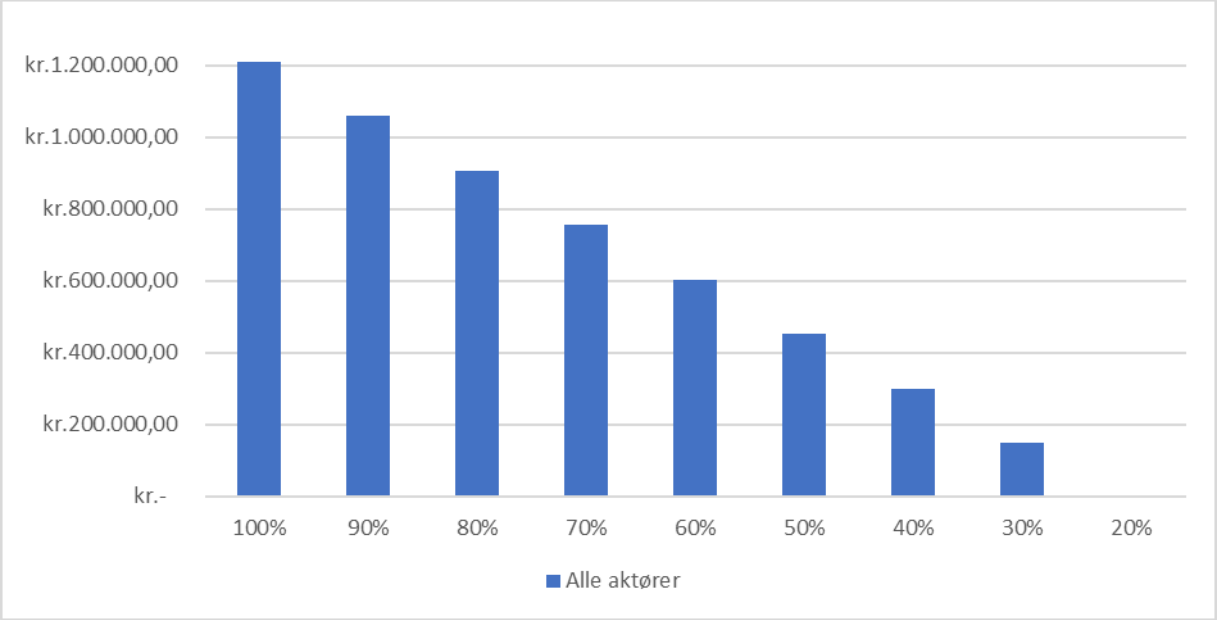

6 Bilag

6.1 Ordforklaring

Deltager
I SØM er en deltager en person, der modtager en (social) indsats. I SØM regnes alle, der er startet op på indsatsen, som deltagere, uanset om de senere ophører med indsatsen.

Effekt
Ved effekt forstås i SØM den virkning en social indsats har på de personer, der får indsatsen. Som regel vil effekten optræde ved en ændring i forhold, der påvirker deltagerens livskvalitet eller kompetencer.

Effektmål
Et effektmål er det kvantitative mål, der anvendes for at måle, om en ønsket effekt har fundet sted. Eksempler på effektmål kan være: andelen af hjemløse, der er kommet ud af hjemløshed, andelen af personer med alkoholmisbrug, der er afholdne eller at forhøje mestringen af eget liv for en hjerneskadet. Andelen af deltagere, der opnår effektmålet opgøres i SOM udfra en succesrate.

Effektstørrelse, standardiseret
Den standardiserede effektstørrelse, der anvendes i SØM er Cohen's d: Effekten som andel af standardafvigelsen på effektmålet. Dette mål angiver, om ændringen er stor eller lille i forhold til "den normale variation" på effektmålet. Anvendelsen af en standardiseret effektstørrelse muliggør, at effekter, der er målt på forskellige effektmål kan sammenlignes, hvilket ellers ikke ville være muligt.

Forløb
Et forløb i SØN er dét som deltageren går igennem, når denne modtager en indsats. Fx kan en indsats rettet mod mennesker med alkohol misbrug omfatte et 9 måneders forløb med gruppesessioner og individuelle samtaler. Når en kommune anvender en indsats, kører de typisk et antal forløb. Der kan være 1 eller flere deltagere pr. forløb

Indkomstoverførsler
Indkomstoverførsler i SØM består af følgende områder: Uddannelseshjælp, Kontanthjælp, Førtidspension, Andre overførsler (især sygedagpenge og arbejdsløshedsdagpenge). Der anvendes data fra DREAM-registret til at afgrænse, hvorvidt en borger har modtaget de forskellige indkomstoverførsler i løbet af året.

Indsats
En indsats i SØM er et sæt af afgrænsede handlinger, der rettes imod borgerne med det formål at afhjælpe et eller flere af deres sociale problemer. En indsats i SØM's forstand er afgrænset, fordi det ikke giver mening at se på en indsats, der er generel i karakter, fx en nedsættelse eller forhøjelse af indkomstoverførsler.

Konsekvenser
Grundidéen bag SØM er, at en social indsats som følge af effekten medfører en række konsekvenser for det offentlige. I SØM vedrører disse konsekvenser forbruget og anvendelsen af en række offentlige indkomstoverførsler og serviceydelser samt deltagelsen på arbejdsmarkedet. For en række foruddefinerede målgrupper og effektmål indeholder SØM er estimat over konsekvenserne som følge af at effektmålet nås.

Målgruppe
I SØM er målgruppen den gruppe af borgere, der er modtagere af indsatsen. Der kan fx være tale om hjemløse, stofmisbrugere, voksne med ADHD eller andre. I SØM er der i vidensdatabasen estimater for konsekvenser og priser for en række foruddefinerede målgrupper.

Nettoresultat
Udtrykker den samlede økonomiske effekt af indsatsen. Den beregnes som de økonomiske konsekvenser minus omkostningerne ved indsatsen.

Nutidsværdi
En nutidsværdi er summen af en række beløb over en periode, hvor der er taget højde for renten. Eksempelvis vil nutidsværdien i dag af 100.000 kr. om året være 100.000 / (1+4%) = 96,154 kr. hvis renten er 4%.

Omkostning
I SØM forstås omkostningen som det beløb, det koster at gennemføre den indsats (se denne), borgerne modtager. Omkostningerne kan bestå af løn, uddannelse, lokaler, materialer, overhead osv., og det er muligt at anvende SØM's omkostningsmodel til at beregne omkostningen, hvis brugeren ønsker dette. Alternativt kan brugere også bare indtaste skøn for omkostningen direkte.

Pris
I SØM er priserne det beløb pr. enhed, som den estimerede konsekvens ganges op med for at få den økonomiske konsekvens i kroner. Priserne dækker de områder, hvor der findes estimater for konsekvenserne i vidensdatabasen, dvs.

indkomstoverførsler, kriminalitet, sundhedsydelser, alkohol- og stofmisbrugsbehandling, sociale ydelser efter Serviceloven, sociale foranstaltninger til børn og unge under 18, efterværn, grundskole og ungdomsuddannelse. Priserne er opgjort for henholdsvis kommune, region og stat.

Sociale serviceydelser

Sociale serviceydelser består af ydelser, der tildeles efter Serviceloven. I SØM er disse ydelser grupperet i følgende områder: Midlertidige botilbud, Længerevarende botilbud, Socialpædagogisk støtte til botilbudslign. almene boliger, Socialpædagogisk støtte i eget hjem, Tilskud til personlig og praktisk hjælp, Handicaphjælpeordning, Ledsagerordning, samt Beskyttet beskæftigelse eller aktivitets- og samværstilbud. Der anvendes data fra Handicapregistret til at afgrænse, hvorvidt en borger har modtaget disse ydelser i løbet af året. For "Tilskud til personlig og praktisk hjælp" og "Handicaphjælpeordning" har det ikke været muligt at estimere konsekvenser til konsekvensdatabasen.

Succesrate

I SØM er succesraten den andel af borgere, der modtager en indsats, som opnår et resultat defineret ved effektmålet. Der kan omregnes fra standardiseret effektstørrelse til succesrate ved at gange effektstørrelsen med standardafvigelsen på succesmålet.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser udregnes i SØM ved at multiplicere konsekvenserne med de tilhørende priser. Det skyldes, at konsekvenserne er målt i fx antal modtagne ydelser, antal ugers indkomstoverførsler, eller hvorvidt borgeren overhovedet har modtagen en bestemt ydelse eller ej. Derfor skal disse enheder ganges op med en pris for at få et resultat i kroner.

6.2 Detaljerede resultater og oversigt over alle konsekvenser

Tabel 7: Oversigt over alle konsekvenser i SØM og nutidsværdien

	Nutidsværdi i alt, kr.	SØM's estimater	Egne konsekvenser	Egne priser
Kontanthjælp	0			
Førtidspension	0			
Uddannelseshjælp	0			
Øvrige overførsler	0			
Vejledning og opkvalificering	0			
Overførselsindkomst, skatteindtægter	0			
Beskæftigelse, skatteindtægter	0			
Sygesikringskontakter, almen praksis	4.356	x		
Sygesikringskontakter, andre	0	x		
Somatisk sygehusindlæggelse	0	x		
Somatisk ambulant behandling	0	x		
Somatisk skadestue	0	x		
Psykiatrisk sygehusindlæggelse	281.421	x		
Psykiatrisk ambulant forløb	171.738	x		
Psykiatrisk skadestue	0	x		
Fængselsdage	0			
Dom for volds- og sædelighedsforbrydelser	0			
Dom for indbrud, tyveri og hærværk	0			
Dom for overtrædelse af færdselsloven og andre særlove	0			
Ungdoms- og videregående uddannelse	0			
Alkoholmisbrugsbehandling	0			
Stofmisbrugsbehandling, døgn	0			
Stofmisbrugsbehandling, dag	0			
Herberg og forsorg	0			
Midlertidige botilbud	0			
Længerevarende botilbud	0			
Soc.pæd. støtte i botilbudslign. almene boliger	0			
Soc.pæd. støtte i eget hjem	0			
Tilskud til pers. og prak. hjælp	0			
Handicaphjælperordning	0			
Ledsagerordning	0			
Beskyttet besk. eller aktivitets - og samværstilbud	0			
Forebyggende indsatser (§11, stk. 3)	45.820	x		
Hjemmebaserede foranstaltninger	1.016.651	x		
Anbringelse i slægt eller netværk	0			
Anbringelse i familiepleje	0			
Anbringelse på institution	0			
Hjemmebaserede foranstaltninger, efterværn	0			
Anbringelse i slægt eller netværk, efterværn	0			
Anbringelse i familiepleje, efterværn	0			
Anbringelse på institution, efterværn	0			
Grundskole 0.-9. klasse, almen	0			
Specialundervisning inkluderet i almenklasse	0			
Specialundervisning i specialklasse	0			
Specialskole	0			
Grundskole 10. klasse, almen	0			
Forberedende uddannelsestilbud	0			
Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	0			
Ordinær ungdomsuddannelse	0			
Død	0			
Tabt arbejdsfortjeneste til forældre 192.570				